

VEŘEJNÉ ZDRAVOTNICTVÍ A GENOMIKA – INFORMACE O PROJEKTU

Co je veřejné zdravotnictví či veřejné zdraví, zkrátka public health, každý ví, nebo si to alespoň myslí. Genomika je pro mnohé nový obor, který vznikl v polovině devadesátých let minulého století a jehož cílem je odhalení a pochopení genetického kódu, v našem případě člověka. V posledních letech se diskutuje o možnostech využití výsledků genomických výzkumů ve veřejném zdravotnictví a naopak, využít potřeb veřejného zdravotnictví pro orientaci výzkumu genomiky.

Moderní výzkum v genetice a molekulární biologii – genomika dává vzniknout nové součásti veřejného zdravotnictví, označované Public Health Genomics (PHG).

Nalezení možností efektivního využití a integrace znalostí o významu genomu pro zdravotní politiku a pro zdravotní služby je hlavním tématem projektu EU pod názvem PHGEN, tj. Public Health Genomics European Network.

Vedoucím institutem je LÖGD NRW (Landesinstitut für den Öffentlichen Gesundheitsdienst Nordrhein-Westfalen). Projekt je plánován v letech 2006 až 2008.

Česká republika je v projektu zastoupena profesorem Radimem Brdičkou (ÚHKT Praha) a MUDr. Jaroslavem Volfem (SZÚ Praha).

Co takový projekt přináší pro preventivní medicínu a pro veřejné zdravotnictví? Výsledky genomiky vedou k výrazné individualizaci medicíny a současně také k individualizaci preventivní medicíny a hygieny.

Znalost genetické výbavy jednotlivce je tak užas-

ná informace, že její ochrana a možnosti využití jsou od konce devadesátých let zdrojem odborné diskuse nejen mezi lékaři a zdravotníky, ale také mezi právníky, filozofy a politiky. Tento projekt má pomoci při definici problémů a možností v oblasti uplatnění genomiky ve veřejném zdravotnictví členských zemí. V současné době je k dispozici vyšetření cca 13 000 nemocí, vznikají nové podobory a obory veřejného zdravotnictví, jako je epidemiologie lidského genomu. Hygiena, která léta pracovala s populací, je v současnosti vystavena výzvě, kterou pokrok ve znalosti individuální dispozice a citlivosti vede do nových oblastí výzkumu, ale zejména aplikací poznatků tak, aby preventivní opatření i promoce zdraví odpovídaly individuální genetické výbavě. Nové poznatky v medicíně a genetice musí provokovat touhu po jejich poznání, ale nejen to. Musíme tyto nové poznatky nejen znát, ale umět aplikovat. Platí zde citát J. W. von Goethe: Es ist nicht genug zu wissen, man muss auch anwenden, es ist nicht genug zu wollen, man muss auch tun! (Nestačí jen vědět, je třeba vědomosti použít; nestačí jen chtít, je třeba konat!)

Další informace:

<http://www.phgen.nrw.de/typo3/index.php?id=home>

<http://www.cdc.gov/genomics/>

*MUDr. J. Volf, Ph.D.
ředitel SZÚ Praha*